

Sygn. akt I ACa 868/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Małgorzata Wołczańska
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska SA Joanna Naczyńska (spr.)
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2016 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa H. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 24 marca 2015 r., sygn. akt I C 676/14

- 1) oddala apelację;
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Katowicach na rzecz adwokata M. S. wynagrodzenie w kwocie 3 321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) złotych, w tym podatek od towarów i usług w wysokości 621 (sześćset dwadzieścia jeden) złotych, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Joanna Naczyńska	SSA Małgorzata Wołczańska	SSA Ewa Jastrzębska
----------------------	---------------------------	---------------------

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24. marca 2015r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił, oparte o art. 417 k.c., powództwo H. K. wniesione przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w (...) o zapłatę 100.000zł z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia za szkodę i krzywdy wyrządzone powodowi przez nierozpoznanie wniosku z 20 stycznia 2014r. o wyznaczenie radcy prawnego do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Nie obciążył powoda kosztami procesu i orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Rozstrzygnięcie to Sąd Okręgowy podjął po ustaleniu, iż pismem z 7. stycznia 2014r. powód zwracał się do Prezesa Sądu Rejonowego w K. o przyznanie mu pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej w sprawie IV Kp 277/13. Pismo to – w trybie z art. 48 ust. 2 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym - zostało przekazane Sądowi Rejonowemu w (...) i zarejestrowane jako wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej pod sygnaturą I Co 195/14. O przekazaniu tego pisma powód został powiadomiony. Następnie, pismem z 20 stycznia 2014r. powód zwrócił się do Prezesa Sądu Rejonowego w (...) o wyznaczenie mu pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej w sprawie XXI K 107/10. Pismo to zostało dołączone do akt sprawy I Co 195/14, jako uzupełnienie pisma z 7 stycznia 2014r. W obydwu tych pismach powód powołał się na rażące naruszenie przez Sąd jego praw konstytucyjnych. W piśmie z 20 stycznia 2014r. wywodził, iż w sprawie prowadzonej w Sądzie Okręgowym w Katowicach pod sygn. XXI K 107/10 uprawomocnił się wadliwy wyrok Sądu Okręgowego, jak i wydany w niej został wadliwy wyrok przez Sąd Najwyższy, w związku z czym pozostaje mu jedynie droga skargi konstytucyjnej i skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Sąd Rejonowy w (...) postanowieniem z 15 kwietnia 2014r. oddalił wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Z treści uzasadnienia tegoż postanowienia wynika, że przedmiotem rozpoznania Sądu Rejonowego w (...) w sprawie I Co 195/14 był wniosek powoda o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej z 7 stycznia 2014r., uzupełniony pismem z 20 stycznia 2014r. Zażalenie powoda na postanowienie odmawiające ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z 6 października 2014r. (sygn. akt III Cz 718/14). Z uzasadnienia tego postanowienia wynika, iż Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, iż wniosek podlegał oddaleniu, ponieważ skarga konstytucyjna powoda byłaby niedopuszczalna, jako że sposób zastosowania przepisów przez organy orzekające nie może stanowić przedmiotu skargi konstytucyjnej, lecz podlega kontroli w toku instancji o ile możliwość taką przewidują przepisy.

Poddając powyższe ustalenia ocenie prawnej, Sąd Okręgowy stwierdził, iż powód nie wykazał szkody, za którą odpowiedzialność ponosiłyby Skarb Państwa, ani związku przyczynowego między tą szkodą a działaniem, bądź zaniechaniem pozwanego. Podkreślił, iż choć wniosek powoda z 20 stycznia 2014r. nie został formalnie zarejestrowany jako oddzielna sprawa i nie zapadło w stosunku do niego oddzielne postanowienie, był jednak przedmiotem oceny sądu w sprawie I Co 195/14. Zauważył, iż w piśmie z 20 stycznia 2014r. powód przywołuje, jakie przepisy Konstytucji zostały naruszone przez jego skazanie, niemniej nie formułuje zarzutów i nie wskazuje, które przepisy miałyby być w jego ocenie niezgodne z Konstytucją. Podkreślił, iż skargę do Trybunału Konstytucyjnego wnosi się w celu zbadania zgodności przepisów ustawy z Konstytucją, zaś zarzuty powoda zawarte w piśmie z 20 stycznia 2014r. wskazują, iż oczekuje on skontrolowania przez Trybunał Konstytucyjny zapadłych względem niego orzeczeń. Sąd Okręgowy stwierdził, iż tak skonstruowana skarga konstytucyjna powoda podlegałaby odrzuceniu jako niedopuszczalna. Konkluzje te legły u podstaw oddalenia powództwa, jako oczywiście bezzasadnego. Na podstawie art. 102 k.p.c., z uwagi na sytuację życiową i materialną powoda i fakt, iż odbywa karę pozbawienia wolności, Sąd Okręgowy nie obciążył powoda kosztami procesu. Nadto orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, przyznając je pełnomocnikowi z urzędu od Skarbu Państwa w wysokości przewidzianej w § 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od wyroku wniósł powód, domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, a alternatywnie - zmiany zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu. Zarzucił, iż Sąd Okręgowy błędnie przyjął, iż wniosek powoda z 20 stycznia 2014r. był przedmiotem oceny Sądu w sprawie I Co 195/14 oraz, że powód nie doznał szkody, za którą odpowiedzialność ponosiłby Skarb Państwa. Podniósł zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego, a to art. 227 k.p.c. przez oddalenie wniosków dowodowych o przesłuchanie stron, w tym powoda i Prezesa Sądu Rejonowego w (...) – B. D., a nadto świadka - Sędziego Sądu Rejonowego w (...) P. K., zgłoszonych przez powoda dla wykazania faktów, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Podniósł także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez błędne przyjęcie, iż powód nie doznał szkody, podczas gdy pozwany pozbawił go możliwości wniesienia skargi konstytucyjnej. Wywodził, iż o naruszeniu art. 233 §1 k.p.c. świadczy także to, iż treść wniosku z 20 stycznia 2014r. była wystarczająca dla stwierdzenia podstaw sporządzenia skargi konstytucyjnej oraz, że w oparciu zeznania powoda i z opinii biegłych psychologa i psychiatry można byłoby ustalić rozmiar wyrządzonej powodowi szkody, za którą pozwany odpowiada na zasadach określonych w art. 417 §1 k.c. Ponadto, powód zarzucił naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazanie przez Sąd Okręgowy dowodów na których się oparł, przyczyn dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i przez niewskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wbrew wywiadom apelacji, uzasadnienie Sądu Okręgowego spełnia wymogi określone w art. 328 § 2 k.p.c. Zarzut taki byłby bowiem zasadny tylko wówczas, gdyby uzasadnienie Sądu pierwszej instancji uniemożliwiało Sądowi odwoławczemu dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania zaskarżonego orzeczenia. Taka sytuacja w rozpatrywanej sprawie nie ma miejsca, ponieważ zaskarżony wyrok poddaje się kontroli instancyjnej, w tym też w zakresie podstawy prawnej rozstrzygnięcia, którą Sąd Okręgowy wskazał przez odwołanie się do podstawy wskazanej przez pełnomocnika powoda, tj. art. 417 § 1 k.c.

Za niezasadny też Sąd Apelacyjny uznaje zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., ponieważ ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjęte przez ten Sąd za podstawę rozstrzygnięcia były prawidłowe. Dla ich poczynienia wystarczające było przeprowadzenie dowodu z wniosku powoda z 20 stycznia 2014r. oraz z treści orzeczeń, jakie zapadły w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w (...) o sygn. I Co 195/15. Dowód z przesłuchania stron i sędziego, który wydał postanowienie odmawiające ustanowienia pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej, jak i dowód z opinii biegłych były zbędne.

Poza sporem pozostaje, iż w piśmie z 20 stycznia 2014r. powód wniósł o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej, który uzasadnił następująco: „ponieważ przez niegodne demokratycznego państwa prawa wg art. 2 i 83 Konstytucji RP z 1997r. postępowanie bardzo chorego polskiego systemu wymiaru niesprawiedliwości od Sądu Okręgowego w Katowicach poprzez Sąd Apelacyjny w Katowicach, a skończywszy na Sądzie Najwyższym w Warszawie, rażąco naruszających nie tylko regulacje wynikłe ze zbioru zasad etyki sędziego z §12 pkt. 1 i § 14 pkt.1, ale przede wszystkim rażąco naruszających fundamentalne i zagwarantowane w Konstytucji prawa - od art. 30, art. 32 pkt. 1, art. 40, art. 42 pkt.2, art. 45 pkt.1 i art. 47 - stało się konieczne skierowanie skargi konstytucyjnej”. W treści pisma z 20 stycznia 2014r. powód oświadczył, iż Sądy naruszyły także inne, chroniące go przepisy Konstytucji oraz normy Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Obywatela, a także Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i wywodził, iż naruszenia te otwierają mu drogę do wniesienia skargi konstytucyjnej na wyrok Sądu Okręgowego oznaczony sygn. XXI K 107/10 i wyrok Sądu Najwyższego, oznaczony sygn. IV KK 265/13.

Wobec złożenia przez powoda pisma z 20 stycznia 2014r. w terminie otwartym do usunięcia braków formalnych pisma z 7 stycznia 2014r., a nadto wobec tożsamyh wniosków procesowych i zbliżonej treści tychże pism oraz przywołania w piśmie z 20 stycznia 2014r., sygnatur dalszych spraw karnych prowadzonych przeciwko powodowi, Sąd Rejonowy w (...) miał podstawy ku temu, by pismo z 20 stycznia 2014r. potraktować jako uzupełnienie pisma z 7 stycznia 2014r., czemu dał wyraz w uzasadnieniu postanowienia wydanego w sprawie I Co 195/14. Konkluzja

ta czyni zarzut nierozpoznania wniosku z 20 stycznia 2014r. bezzasadnym. Ponadto, treść pisma powoda z 20 stycznia 2014r., nie pozostawia najmniejszych wątpliwości, iż wskazane przez powoda okoliczności nie mogły stanowić podstawy sporządzenia dopuszczalnej skargi konstytucyjnej. Trafnie Sąd Okręgowy stwierdził, iż powód błędnie w instytucji skargi konstytucyjnej upatruje nadzwyczajnego środka odwoławczego od wydanych przeciwko niemu wyroków karnych, podczas gdy przedmiotem skargi konstytucyjnej może być jedynie ocena zgodności określonego przepisu aktu prawnego z Konstytucją. W związku z czym niewątpliwym dla Sądu Apelacyjnego pozostaje, że nawet gdyby pismo z 20 stycznia 2014r. zostało zarejestrowane i rozpoznane odrębnie od wniosku z 7 stycznia 2014r., Sąd oddaliłby wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej w sprawie prowadzonej w Sądzie Okręgowym w Katowicach pod sygn. akt XXI K 107/10, jako oczywiście bezzasadny. To zaś prowadzi do wniosku, iż zadekretowanie pisma z 20 stycznia 2014r., jako uzupełnienie pisma z 7 stycznia 2014r. nie wpłynęło w żaden sposób na sytuację powoda, nie pozbawiło go żadnych praw i nie wyrządziło mu szkody. Nie zachodziły zatem określone w art. 417 § 1 k.c. przesłanki przypisania pozwanemu odpowiedzialności prawnej.

Z tych to też przyczyn, Sąd Apelacyjny uznał, iż zarzuty apelacji nie są w stanie wzruszyć trafności zaskarżonego wyroku. Konkluzje te legły u podstaw oddalenia apelacji - w oparciu o art. 385 k.p.c., jako bezzasadnej. O kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd orzekł na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu, zasądzając - w oparciu o art. 98 § 1 i 3 i 99 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. - od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa pozwanej 3.321zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanej w postępowaniu apelacyjnym, nieprzekraczającego stawki minimalnej, określonej w § 6 pkt. 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 461 ze zm.), powiększonej o podatek od towarów i usług. Przywołane przepisy rozporządzenia w związku z art. 29 ust. 1 ustawy z 26 maja 1982r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2014r., poz. 635), stanowiły podstawę przyznania pełnomocnikowi powoda kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Joanna Naczyńska SSA Małgorzata Wołczańska SSA Ewa Jastrzębska